

CORINA PALADE

AURORA SILION

INVITATIE LA LECTURĂ

Clasa a IV-a

Auxiliar pentru orele de lectură

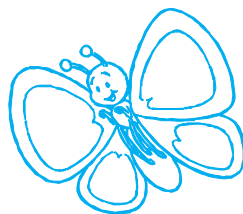
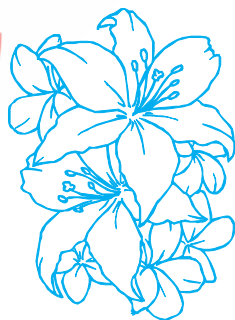
Editura TAIDA

- IAȘI -

Argument

Prezenta lucrare se oferă ca instrument preponderent practic ce cuprinde texte și sarcini didactice cu un caracter orientativ.

Textele selectate aparțin genurilor literare specifice literaturii pentru copii și sunt menite să-l solicite pe elev în direcția dezvoltării capacităților de receptare a mesajului oral și scris, de însușire a limbii române.

Cuprins

Argument	3
Creația epică în proză. Povestirea	6
<i>Frunza de Emil Gârleanu</i>	6
Creația epică în proză. Povestirea	9
<i>Cuore, de Edmondo de Amicis</i>	10
Creația epică în proză. Snoava	14
<i>Păcală, de Ion Creangă</i>	14
Creația lirică în versuri. Poezia despre natură	17
<i>Octombrie, de George Topârceanu</i>	17
Creația epică în proză. Povestirea	19
<i>Păpușarul</i>	20
Creația epică în proză. Legenda	23
<i>Legenda Mureșului și a Oltului</i>	24
Lectura descriptivă	27
<i>Am pus la încercare cerul, de Lucian Blaga</i>	28
<i>Cerul e o taină, de Aurora Silion</i>	30
Dramaturgia	31
<i>Portretul colegei de bancă, adaptare după Mircea Sântimbreanu</i>	32
Creația lirică în versuri. Poezia patriotică	36
<i>Pașa Hassan, de George Coșbuc</i>	37
Creația lirică în versuri. Poezii despre copilărie	41
<i>Pomul Crăciunului, de George Coșbuc</i>	41
<i>Sufletul Crăciunului</i>	44
Creația lirică în versuri. Poezia patriotică	44
<i>Trebuiau să poarte un nume, de Marin Sorescu</i>	45
Creația epică în proză. Povestirea	47
<i>Moș Ion Roată și Unirea, de Ion Creangă</i>	47
Creația epică în proză. Schița	51
<i>D-I Goe, adaptare după I.L. Caragiale</i>	51

Creația lirică în versuri. Poezia despre natură	55
Fulg, de <i>Nicolae Labiș</i>	56
Creația lirică în versuri. Poezia despre anotimpuri	59
Mărțișor, de <i>Ion Pilat</i>	59
Creația epică în proză. Basmul	62
Neghiniță, de <i>Barbu Ștefănescu Delavrancea</i>	62
Creația lirică în versuri. Poezia religioasă	68
Hristos a înviat!, de <i>Vasile Militar</i>	68
Creația epică în proză. Povestea	70
Iorgovan, prunc sărac, ajunge împărat	70
Creația epică în proză. Povestirea	73
Pupăza din tei, de <i>Ion Creangă</i>	73
Creația lirică în versuri. Poezia despre natură	77
Pedeapsa macului, de <i>Vasile Voiculescu</i>	77
Creația epică în proză. Romanul	80
Singur pe lume	80
Bibliografie	86

Editura Văldia
 Succesul tău începe cu noi!

Crearea epică în proză. Povestirea

Frunza

de Emil Gârleanu

„S-a desfăcut din mugur, într-o dimineață caldă a începutului de primăvară. Cea dintâi rază de soare s-a împletit pe dânsa ca o sârmă de aur, făcând-o să tremure de fericirea unei asemenea atingeri. Ziua întâi i s-a părut scurtă, și apropierea nopții o mâhni. Lumina se stinse, răcoarea o făcu să se zgribulească, să se vâre între celelalte și să aștepte, ațipind, până a doua zi, venirea soarelui.

Cu ce revărsare de strălucire se ridică stăpânitorul lumii până sus, pe cer! Raza se coborî din nou, și toată ziua, încălzită, frunza se scaldă în albastrul văzduhului.

În scurtă vreme se desfăcu mare, verde, mai frumoasă ca toate, mai sus decât celelalte, tocmai în vârf. De deasupra îi cădea lumina, dedesubt se ridica, până la ea, mireasma crinilor albi, singuratici, cu potirul plin de colbul aurului mirositor.

Un ciripit străin o miră. Și cea dintâi rândunică, venită de departe, tăia albastrul ca o săgeată, înconjură copacul de câteva ori cu strigăte de bucurie, apoi se așeză pe streășina casei, cântând mereu...

Dar într-o dimineață raza de soare nu mai veni. Cerul rămase acoperit de nori. Cea dintâi picătură de ploaie o izbi rece, greoaie. Câteva zile a plouat. Nici rândunele nu se mai vedeau. Dar mirosul crinilor, seara, se împrăștia puternic, umed: o ametea.

După zilele acestea, lipsite de scânteiere, soarele răsări într-o dimineață înfocat, vărsând parcă flăcări, încălzind totul în câteva clipe. Raza o fripse. În după-amiaza zilei acesteia, o păsărică cu pene verzi și galbene, un scatiu, veni, moleșit de căldură, de se furișă sub dânsa, la umbră, la adăpost. Și frunza se bucură, acoperi cum putu mai bine păsărica; iar aceasta ciripi, întâi înăbușită, din gușă, apoi mai prelung, mai dulce, cum nu auzise frunza cântec.

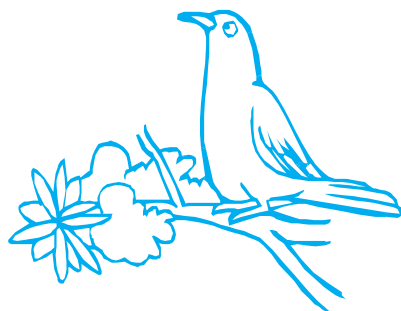
Și în fiecare zi pasărea venea să se ascundă de căldura cotropitoare, în fiecare zi frunza o ferea, și seara cântecul se împrăștia vesel.

Cât n-ar fi dat acuma frunza pe o picătură de ploaie! Dar norii fugeau goniți de vânturile din înălțimi; cerul de sticlă, înflăcărat uscăse totul. Crinii nu mai miroseau; când și când, rozeta, care își scutura semința coaptă, împrăștia mireasma ei în zorii unora din dimineți. Prea multă lumină, prea multă căldură.

Noaptele senine, cu crai nou, cerul spuzit de stele o fermecau. Ar fi vrut să fie veșnic noapte...

Pasărea venea mereu, câteodată și noaptea rămânea acolo, ațipind, cu căpușorul sub aripă.

Și trecu mult până ce, odată, vântul de toamnă începu să bată. Zilele erau mai răcoroase, nopțile mai reci; cerul arareori curat. Puternic sufla vântul tomnatic!

Apusurile erau ca sângele și parcă înroșeau și pământul. Frunza își simți puterile slăbite; cu greu putea să ție piept vântului, care o clătina în toate părțile; câteva tovarășe, smulse, flutură prin aer, apoi fuseseră duse departe.

Pasărea îi venea mai rar, nu mai cânta, și asta o mânia cumplit.

Frunza tânjea, se îngălbenea; celelalte, de pe același copac, parcă se îngălbeniseră și mai repede, începuseră să cadă. Frunza auzea mereu, de acolo, din vârf, foșnetul cobitor al tovarășelor ce o părăseau, strecurându-se ușor, ca o șoaptă, ca o rugăciune, așternându-se jos, într-un lăvicer, pe deasupra căruia vântul alerga grăbit.

De dimineață până seara, și noaptea, frunzele cădeau întruna. Unele mai repezi, altele mai domoale, legănându-se în aer ca o aripă de fluture, aninându-se de ramuri ca cerând ajutor; numai într-un târziu, dându-se învinse, cădeau, îngropându-se între celelalte.

Într-o dimineață se sperie. În tot copacul rămăsese numai ea! Ramurile goale se loveau unele de altele, tremurând ca de frig. Deasupra, cerul cu nori greoi ca de bumbac; în largul lui, stoluri întregi de păsări plecau în șir, atunci băgă de seamă că și cuiburile rândunelilor rămăseseră goale.

Un fior o străbătu și se gândi la pasărea care nu o văzuse de câteva zile. În clipele acestea, când parcă se cutremura la gândul că poate și dansa va trebui să se desprindă, să moară, ca și celelalte, vederea prietenei pe care o adăpostise atâta i-ar fi fost de ajutor.

Și pasărea parcă auzi chemarea tovarășei de altădată; veni, dar se opri puțin, pe o altă ramură, ca și când n-ar fi cunoscut locul obișnuit în care cântase; apoi își luă zborul și, în trecerea grăbită, fără să întoarcă măcar capul, lovi cu vârful aripii frunza care, de-abia mai ținându-se, căzu la rândul ei.

Și lăvicerul de jos nu se mai îngrașă, din ce fusese, cu această, cea din urmă, moartă.

1. Unește cuvântul cu explicația corespunzătoare:

- ✧ scânteiere
- ✧ moleșit
- ✧ spuzit
- ✧ a cobî
- ✧ lăvicer

- obosit,
- sclipire
- a prevesti răul
- preș
- acoperit

2. Selectează personificările întâlnite în text.

3. Scrie cinci întrebări legate de conținutul textului.

4. Alcătuieste enunțuri cu ajutorul expresiilor:

- „e ca o frunză-n vânt“ (este neprotejat, expus la pericole)
- „taie frunze la câini“ (pierde vremea, nu are un rost în viață)
- „am frunzărit cartea“ (am răsfoit)
- „câtă frunză și iarbă“ (în număr foarte mare, cât vezi cu ochii)
- „om verde“ (persoană încă tânără, în putere)

5. Completează fișa de lectură: ✍

* Date despre autor: _____

* Alte titluri: _____

* Un fragment din textul citat: _____

* Expresii frumoase: _____

* Sentimente trăite: _____

6. Desparte textul în fragmente, cu ajutorul planului de idei.

- a) O frunză trăiește prima zi din viață.
- b) Prima ploaie i se pare rece, greoaie.
- c) Un scatiu își găsește adăpost în copacul unde se află frunza.
- d) Vara pune stăpânire peste natură.
- e) Semnele toamnei secătuiesc frunza de putere.
- f) Frunzele cad întruna, doar ea rămânând în tot copacul.
- g) Atinsă de aripa scatiului, frunza cade moartă, la rândul ei.

7. Povestește textul cu ajutorul planului de idei.

8. Imaginează-ți că porți un dialog cu o frunză în anotimpul toamna.

Titlul sugerat: „*Emoție de toamnă*“.

VREAU SA STIU MAI MULT!

☞ Motivul frunzei este foarte răspândit în literatura română și în arta populară românească.

Baladele, doinele populare au și versul „*Frunză verde ...*“. La încondeierea ouălor de Paște se folosește motivul frunzei. Porțile și bisericile maramureșene, casele bucovinene, cusăturile populare, ceramica evidențiază legătura milenară om – natură.

☞ Frunzele sunt micile fabrici de mâncare ale copacului care transformă căldura, apa și dioxidul de carbon în glucoză, o substanță cu care pomul se hrănește, iar acest proces se numește fotosinteză.

Odată cu venirea toamnei, când zilele se micșorează și nu mai este la fel de mult soare, copacii știu că trebuie să se pregătească pentru iarnă. Ei intră într-o stare de repaus și se odihnesc până când se face cald, așa că nu mai are nevoie de aceste fabricuțe.

Din această cauză, culoarea verde dispare treptat și este înlocuită cu nuanțe de galben, portocaliu, roșu sau maro, după care, încet-încet frunzele cad.

Locul unde frunza a fost prinsă de creangă se va acoperi cu un strat protector care va preveni evaporarea apei și va împiedica pătrunderea diverselor insecte.

Crearea epică în proză. Povestirea

Cuore

Edmondo de Amicis

Școala

Vineri, 28.

„Da, dragul meu, Enrico, bine zicea mama că ți se pare grea cartea! Văd că nu mergi la școală din toata inima, cum mi-ar plăcea mie; și-mi pare rău! Nu știi cât de urâtă și lungă ar fi ziua dacă n-ai merge la școală! După o săptămână, dezgustat de lenevia ta, n-ai să stii ce să faci de plictiseală și te vei ruga de noi să te trimitem iar la școală. Toată lumea învață acum, copilul meu! Uită-te la meseriașii care se duc la școală seara, după ce au muncit ziua întreagă; uită-te caietele în mână, când se întorc de la exerciții, zdrobiți de osteneală.

Gândește-te la copiii muți și la cei orbi, căci și ei învață. Pușcăriașii chiar, sunt siliți să învețe, să citească și să scrie, închipuie-ți că dimineața, când ieși din casă, aici, în orașul tău, alți treizeci de mii de băieți se duc ca și tine, să se închidă vreme de trei ceasuri într-o clasă, pentru a învăța.

Mai mult! Gândește-te la mulțimea de copii care, aproape la aceeași oră, merg la școală în toate țările din lume. Urmărește-i cu închipuirea cum se duc, străbătând potecile satelor, străzi zgomotoase ale orașelor, mergând de-a lungul mărilor și lacurilor, când sub arșița unui soare dogoritor, când prin negură; în bărci, prin țările străbătute de canale, călare, prin câmpiile întinse cu sania, prin ținuturile troienite de zăpadă; prin văi și dealuri sau prin păduri, mergând pe cărările singuratice ale munților; singur sau mai mulți împreună, toți cu cărțile în mână, îmbrăcați în mii de feluri, vorbind mii de limbi, începând cu cele din îndepărtate școli ale Rusiei, pierdute printre zăpezi, până la școlile Arabiei, umbrite de palmieri.

Mii și milioane de copii merg să învețe, într-o sută de feluri deosebite, cam aceleași lucruri. Imaginează-ți acest furnicar de copii a o sută de popoare, această nemărginită mișcare din care faci și tu parte, și gândește-te că dacă ar înceta, omenirea ar recădea în barbarie, căci această mișcare e însuși progresul, speranța și fala lumii!

Înainte deci, soldățul al armatei mari! Cărțile sunt armele tale, clasa e escadronul tău, câmpul de bătaie e lumea întreagă și izbânda e propășirea omenirii. Ia seama, Enrico dragă, să nu ajungi un soldat netrebnic!

Tatăl tău » “

1. Care este cuvântul cheie din text?

2. Găsește familia de cuvinte pentru cuvântul „școală“.

3. Găsește-i și cuvântului „a învăța“ familia.

4. Ce reprezintă școala pentru tine?

5. Doar copiii învață? Argumentează răspunsul.

8. Ție, ca elev, în ce mod ți-ar plăcea să înveți?

9. Ce s-ar întâmpla dacă oamenii ar înceta să învețe?

10. Așază în ordine etapele de școlarizare: studenție, preșcolar, gimnaziu, învățământul primar, studii postuniversitare, învățământ liceal.

11. „Creionează“ în cuvinte școala în care înveți:

Școala mea

Imi place	Nu-mi place

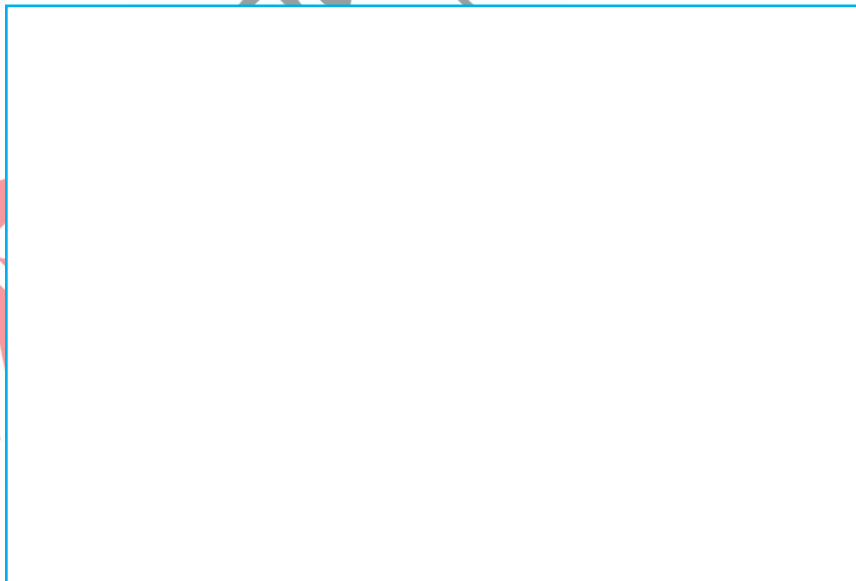
12. Ești liber să te exprimi și prin desen!

Școala mea

13. Selectează 3 – 4 verbe care se repetă în text. Cum explicați repetiția verbelor?

14. Personalitatea unui om este asemenea unui copac. Așază în acest copac cuvinte care definesc omul care a învățat la școală „în felul său“, așa cum a știut mai bine.

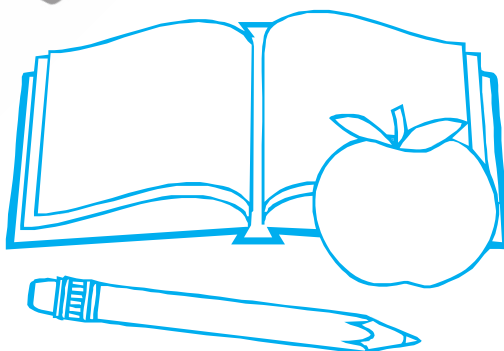

15. Ce v-a pus pe gânduri citind această lectură?

16. Stabilește împreună cu doamna învățătoare planul de idei, apoi povestește textul oral.

Citate despre învățătură, autori celebri:

- ★ „Chiar și cea mai înțeleaptă minte mai are ceva de învățat“.
- ★ „Fiecare zi ne învață ceva nou“.
- ★ „A învăța că în viață, mai ușor se poate învinge ura cu dragostea, minciuna cu adevărul și violența cu abnegația, ar trebui să fie un element fundamental în educația oricărui copil“.
- ★ Ceea ce avem de învățat să facem, învățăm făcând.
- ★ Să înveți pentru tine, dar să știi pentru toți

Crearea epică în proză. Snoava

Păcală

de Ion Creangă

„Un negustor, umblând prin mai multe sate și orașe, ca să cumpere grâu, păpușoi și altele, într-o zi ajunse la un pod și când era să treacă văzu un om care se odihnea acolo. Acesta era Păcală. Negustorul, voind să afle ceva de la el, ca oricare negustor, se apropie de dânsul și-l întrebă:

– De unde ești, măi creștine?

– Ia din sat de la noi, răspunse Păcală.

– Din care sat de la voi?

– Iaca de acolo, tocmai de sub acel mal, arată negustorului cu mâna spre un deal.

– Bine, dar ce sat e acela? Eu nu-l știu.

– Ei! Cum să nu-l știi; e satul nostru, și eu de acolo vin.

– Nu așa, măi prostule. Eu te întreb: acel sat pe a cui moșie este și cum îi botezat?

– Doamne! da' nu știi că moșiile sunt boierești și ista-i a cuconului nostru, ce șede la București? Iar satu-l botează popa într-o căldărușă cu apă, cum îi scrie lui în cărți.

Negustorul, privindu-l lung, zise în sine: „Mă!... ăsta-i chiar Păcală”.

– Dar cum te cheamă pe tine?

– Iaca... ce mă-ntreabă. Mă cheamă ca pe oricare: vină-ncoace, ori vin-aici!

Negustorul începu a-și face cruce ca de naiba și iarăși îl întrebă:

– Dar cu chemarea împreună cum te mai strigă?

– Iaca așa: vino! u! mă!, răspunse Păcală. Negustorul începu atunci a râde și zise: „Ce prost!”

Apoi îl mai întrebă:

– Dar ce bucate se fac acolo la voi?

– Mai mult terciu cu mămligă mâncăm, zise Păcală.

– Înțelege-mă, prostule! Nu te-ntreb de bucate ferte.

– D-apoi de care bucate mă-ntrebi? Te-ntreb dacă s-au făcut la voi grâu, orz și altele.

– Da, s-au făcut până la brâu, răspunse Păcală.

– Nu te-ntreb de înălțime, că doar n-am nevoie de paie pentru boi, ci aș dori să știu ce felu este la voi grăuntele orzului.

– Să-ți spun, dacă nu știi, zise Păcală. Grăuntele orzului este lungăreț, îmbrăcat c-o coajă cam gălbuie și c-o țapă în vârful.

– Bine, știi de astea; dar spune-mi ce fel se vinde, că aș dori să cumpăr și eu.

– De! nu știi dumneata ce fel? Unul dă grâul ori orzul și altul îi dă bani: galbeni, napoleoni ori altceva.

– Nu înțelegeși nici asta; eu te întreb cum se dă?

– Bre!... Nici asta n-o știi. Să-ți spun eu: iei băniți ori dimerlia și pui în ea pân-o umpli cu vârf, apoi cu coada lopeții o razi ș-o torni în sac, pe urmă iarăși umpli și tot asemenea faci.

Creația lirică în versuri.

Poezia religioasă

Hristos a înviat!

de Vasile Militar

„Hristos a Înviat! Ce vorbă Sfântă!
Îți simți de lacrimi calde ochii uzi
Și-n suflet parcă serafimii-ți cântă
De câte ori creștine o auzi.

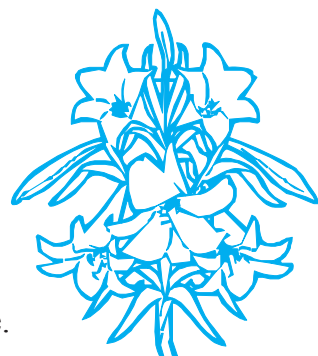
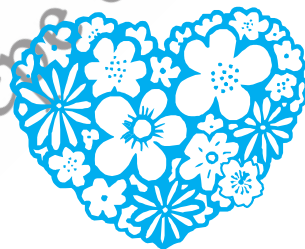
Hristos a Înviat în firul ierbii,
A Înviat Hristos în Adevăr;
În poienița-n care zburdă cerbii,
În florile de piersic și de măr.

În stupii de albină fără greș,
În vântul care suflă mângâios
În ramura-nflorită de cireș
Dar vai, în suflet ți-nviat Hristos?

Ai cântărit cu mintea ta creștine
Cât bine ai făcut sub cer umblând,
Te simți măcar acum pornit spre bine
Măcar acum te simți mai bun, mai blând?

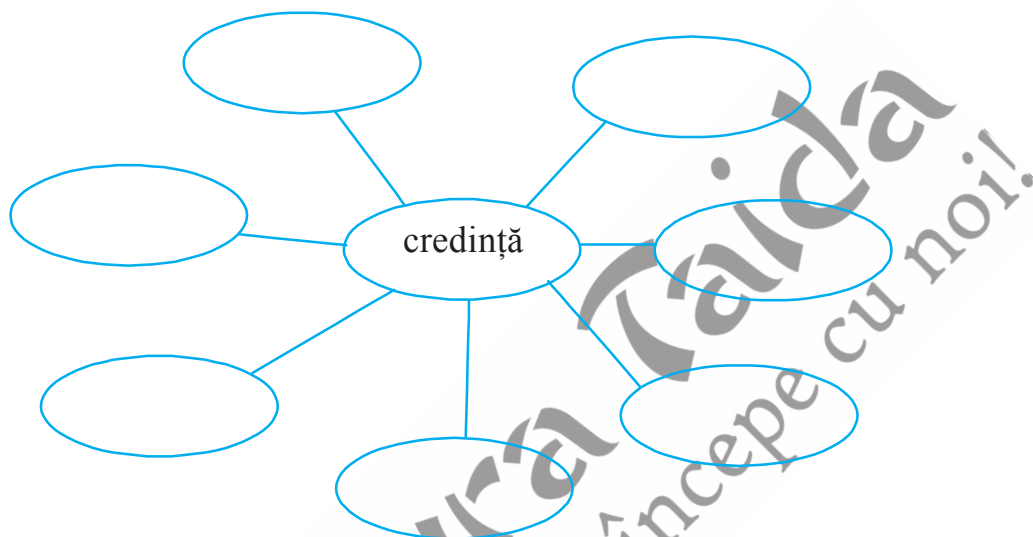
Simți tu topită-n suflet vechea ură?
Mai vrei pieirea celui plin de Har?
Ți-ai pus zăvor pe bârfitoarea-ți gură?
Iubirea pentru semeni o simți jar?

O, dacă-aceste legi de-a pururi sfinte
În aur măcar azi te-au îmbrăcat
Cu serafimii-n suflet imn fierbinte
Ai drept să cânti: Hristos a Înviat!“

- 1) Citește cu intonație poezia, respectând semnele de punctuație.
- 2) Alcătuieste enunțuri cu expresiile frumoase întâlnite în poezie.
- 3) Formulează, în cinci minute, cât mai multe întrebări adresate creștinilor despre felul în care înțeleg ei credința.

- 4) Care sunt sentimentele transmise de poezie?
- 5) În ce situații ați simțit creștini adevărați?
- 6) Cine este opusul credinței?
- 7) Găsește cât mai multe adjective pentru substantivul credință.

8) Care sunt tradițiile românești legate de cea mai mare sărbătoare a creștinătății; Paștele?

9) Exercițiu de creație:

Puterea Cuvântului!

Credința

Taină. Lumină. Iubire. Fericire. Mir. Cuie. Tragic. Sânge. Jertfă. Mântuire. Înviere. Blândețe. Smerenie. Pace. Biserică. Împărtășanie. Suflet. Tămăduire. Om. Timp. Dumnezeu.

10) Ținând seama de exemplul dat, scrie și tu ce înseamnă pentru tine credința.

Citate despre credință

- ❁ „Credința este forța vieții. Dacă omul trăiește este pentru că crede în ceva.“
- ❁ „Credința este curaj.“
- ❁ „Credința este refuzul de a intra în panică.“
- ❁ „Dacă credința nu este urmată de fapte, ori credința nu-i adevărată, ori nu crezi tu în ea.“
- ❁ „Să nu te îndoiești niciodată în întuneric de ceea ce a spus Dumnezeu pe când era lumină.“

Crearea epică în proză. Povestea

Iorgovan, prunc sărac, ajunge împărat

(povestea populară din Banat)

„A fost odată un om sărac cum puțini au fost pe lume, că nici apă n-avea după ce să bea.

Omul acela, pe lângă sărăcia lui, mai avea și trei feciori, dintre care cel mai mic era șchiop și bolnav la un ochi.

Primii doi feciori, după ce-au crescut mari, i-au spus tatălui:

– Tată, noi plecăm în lume, să ne găsim de lucru, că de-acuma suntem mari și ne putem câștiga pâinea de toate zilele.

– Bine, dragii mei, numai să fiți cuminți, ascultători, și să nu vă dușmăniți între voi, ca să n-ajungeți de râsul lumii.

Și au plecat.

Fratele lor mai mic a rămas cu tatăl lor.

Ceilalți doi au ajuns la curtea împărătească în slujbă bună.

După câțiva ani, și fratele lor cel mai mic s-a făcut mare, și într-o bună zi se trezi tatăl său cu el că-i spune:

– Tată, mă duc și eu, ca frații mei, să-mi găsesc o slujbă cât de mică, căci am văzut pe alții și mai slabi decât mine care au slujbe după puterea lor.

– Bine, dragul meu, numai să fii cuminte și ascultător!

Și a plecat și al treilea fecior. S-a dus, s-a tot dus, până într-o zi a ajuns într-o pădure mare, și mergând prin ea, pe o cărare, numai ce aude niște pui de vulturoaică țipând ca din gură de șarpe. Feciorului i-a fost milă de pui și s-a suit în vârful stejarului, să vadă pentru ce se văitau așa de dureros. Când s-a văzut aproape de cuibul puilor, mai mare i-a fost groaza, că un șarpe lung, învârtit în jurul stejarului, se apropia de cuib. S-a suit încet spre șarpe și, când a fost aproape de el, a scos un cuțit lung, de la brâu, și a tăiat șarpele în două.

Acesta căzu jos pe pământ și-și mișca mereu coada retezată, iar bieții pușori scăpară de la moarte. În clipa aceea ajunse și vulturoaică, auzind din depărtare țipătul după ajutor al puilor ei. Când îl văzu pe feciorașul care i-a scăpat puii din gura șarpelui, nu știa cum să-i mulțumească.

– Vai, dragul meu, tu ai fost acela care mi-ai apărât puii și mi i-ai scăpat de la moarte. Pentru această mare bunătate a inimii tale și eu am să-ți fac un mare bine. Mergi la tatăl tău, să-ți dea un ol, adică un ulcior curat, din care beți apă, și adă-l aci la tulpina stejarului.

Feciorașul nostru merse la tatăl său și, povestindu-i întâmplarea, îi ceru un ol curat. Merse cu el și-l așeză la tulpina stejarului. Vulturoaică spuse:

– Dragul meu Iorgovan, – că ea știa cum îl cheamă – tu să ai grijă de cuibul și de puii mei, căci eu mă duc la izvorul fermecat, să-ți aduc apă. Să nu te depărtezi de puii mei, până nu m-oi întoarce eu cu apă vie. Apa aceasta te va vindeca și-ți va da vedere în ochi și putere în picior și vei fi fecior întreg și sănătos. Și apa aceea împlinește și dorințele omului.

Crearea epică în proză. Romanul

Singur pe lume

(fragment)

LA DRUM

„A cumpăra cu patruzeci de franci un copil nu înseamnă neapărat a fi un căpcăun care-și face rost de carne fragedă pentru mâncare. Vitalis n-avea de gând să mă mănânce și nici nu era un om rău, ceea ce este o excepție printre cumpărătorii de copii.

După vreun sfert de ceas de mers, mi-a dat drumul.

– Acum – îmi spuse el – umblă binișor lângă mine și nu uita că, dacă încerci să fugi, Capi și Zerbino te ajung din urmă și... au colți ascuțiți!

Îmi dădeam seama că mi-ar fi fost cu neputință să fug și că orice încercare de acest soi era zadarnică.

Am oftat adânc.

– Ți-e inima grea – urmă Vitalis – te înțeleg și să nu crezi că-s supărat pe tine. Simți nevoia să plângi? Plângi! Numai încearcă să pricepi că, dacă te iau cu mine, e spre binele tău. Ce s-ar fi ales de tine? Mai mult ca sigur că ai fi ajuns la orfelinat. Cei care te-au crescut nu sunt părinții tăi. Mămica ta, cum îi spui tu, o fi fost ea bună cu tine și înțeleg că o iubești și că ți se rupe inima să te desparți de ea; dar gândește-te că n-ar fi putut să te țină în casă fără voia bărbatului ei. Pe de altă parte, bărbatul ăsta nu-i poate chiar așa de rău cum îl crezi, dar n-are nici el din ce trăi, e schilod, nu mai poate munci și se vede treaba că nu vrea să-și ia de la gură ca să te hrănească pe tine. Înțelegi și tu acum, băiete, că viața este o luptă în care nu faci totdeauna ce vrei.

Fără îndoială că vorbele lui erau înțelepte, izvorâte dintr-o adâncă cunoaștere a vieții. Dar în clipa aceea era în mine ceva ce-mi întuneca orice judecată: durerea despărțirii.

Mă despărțeam pentru totdeauna de aceea care mă crescuse, mă mângâiase, de aceea pe care o iubeam și pe care eu o socoteam mama mea.

Și gândul acesta îmi tăia răsufarea, îmi sfâșia inima.

Totuși continuam să merg alături de Vitalis și încercam să pătrund cât mai bine ceea ce îmi spusese el.

Desigur că avea dreptate: Barberin nu era tatăl meu și nu avea de ce să rabde de foame pentru mine: cândva se învoise să mă culeagă de pe drumuri și să mă crească, iar acum, fiindcă nu mă mai putea ține, mă lăsa din nou în voia soartei. Dar nu de ziua asta ar fi trebuit să-mi amintesc în clipa aceea, ci de anii petrecuți în casa lui.

– Ascultă-mă pe mine, băiețele – îmi spunea din când în când moșneagul – n-are să-ți pară rău că ai plecat cu signor Vitalis.

Coborâsem un povârniș destul de repede și ajunseseam într-una din acele lande ce se întind netede și monotone cât vezi cu ochii. Nici case, nici pomi. Un podiș acoperit cu bălării uscate și grozame pipernicite ce unduiau în bătaia vântului.

– Vezi – îmi spuse Vitalis, arătându-mi cu mâna întinsă pustietatea din jur – ar fi zadarnic să încerci să fugi. Capi și Zerbino te-ar ajunge cât ai număra până la zece.

Să fug! Nu-mi mai era gândul la fugă. De altfel, unde să mă duc? La cine?

Și, la urma urmei, poate că moșneagul acesta înalt, cu barba albă, nu era chiar atât de fioros cum crezusem eu la început; și chiar dacă mi-era stăpân, poate că nu avea să fie un stăpân prea nemilos.

Stăpânul meu mergea înainte, cu pași mari, regulați, purtându-l pe Suflețel cocoțat pe umăr sau pe raniță, în timp ce câinii umblau în preajma lui, cu pași mărunți. Din când în când, Vitalis le spunea câte ceva, pe un ton prietenos, uneori în franțuzește, alteori într-o limbă necunoscută mie.

Nici el, nici ei nu păreau osteniți. Din păcate, n-aș fi putut spune același lucru despre mine. Eram de-a dreptul istovit. Oboseala drumului și zbuciumul sufletesc îmi sleiseră puterile. Abia îmi mai târam picioarele și, cu mare greutate, izbuteam să mă țin de stăpânul meu. Totuși nu îndrăzneam să-l rog să se oprească.

– Saboții ăștia de lemn sunt prea grei pentru drum – îmi spuse el. Când ajungem la Ussel, o să-ți cumpăr o pereche de pantofi.

Vorba asta m-a îmbărbătat pe loc.

Într-adevăr, să am pantofi era visul meu cel mai fierbinte! La noi în sat, numai băiatul primarului și cu băiatul hangiului aveau pantofi. De aceea, când veneau duminica la liturghie, călcau ușor pe lespezile de piatră, în timp ce noi, țărani, cu saboții noștri grosolani, tropăiam de răsuna toată biserica.

– Și mai e mult până la Ussel?

– Aha! Va să zică la asta ți-e gândul – râse Vitalis. Ia spune drept: nu-i așa că abia aștepti să încalți pantofii? Uite, să știi că am să-ți cumpăr o pereche strașnică, cu ținte pe talpă. Ba îți făgăduiesc să-ți iau și o pereche de pantaloni scurți de catifea, o haină și o pălărie. Asta sper c-o să-ți usuce lacrimile și-o să-ți dea puteri să mergi cele șase poște ce ne mai rămân de făcut.

Pantofi cu ținte pe talpă! Amețisem. Eram atât de uluit la gândul că aș putea avea pantofi, ba încă și cu ținte, încât am uitat de supărare.

Pantofi, pantofi cu ținte! Pantaloni de catifea! Haină! Pălărie!

Ah! Să mă vadă tușa Barberin, ce bucuroasă, ce mândră s-ar simți!

Dar, cu toate că și pantofii, și pantalonii de catifea erau la capătul celor 6 poște ce ne mai rămăneau de făcut, începeam totuși să simt că n-am să fiu în stare să ajung până acolo.

Și, ca un făcut, cerul, care la plecarea noastră fusese atât de senin, se acoperi încetul cu încetul de nori cenușii, și curând se porni o ploaie mărunță și deasă ce părea că n-are de gând să se mai oprească.

Frânt de oboseală, cu picioarele roase de saboți și ud până la piele, tremuram tot de frig.

Se înnoptase de-a binelea, dar nici vorbă de somn.

– Îți clănțăne dinții – îmi spuse Vitalis. Ți-e frig?

– Puțin.

Îl auzi umblând la raniță.

– N-am o garderobă prea bogată – spuse el – dar uite o cămașă uscată și o scurtă cu care să te îmbraci după ce îți scoți hainele astea ude. Hai, pune-ți-le și bagă-te în fân! Să vezi ce cald are să-ți fie și ce bine ai să dormi.

Ușor de zis! Prea îmi intrase frigul în oase și prea mă dureau mădularele ca să pot dormi! Amărât ca nimeni altul, m-am tot sucit și răsucit încă multă vreme în culcuș.

Oare de aci înainte tot așa avea să fie? Și ce viață era asta: să bați drumurile prin ploaie, să te culci prin șuri, să tremuri de frig, să n-ai de mâncare decât un coltuc de pâine uscată?... Și să n-ai pe nimeni, nimeni care să te compătimizească și să te iubească!... Of, unde ești, tușă dragă?

Cum stăteam așa, zbuciumat și amărât și cu ochii plini de lacrimi, am simțit deodată o răsuflare caldă pe obraz. Am întins mâna și am dat de blana moale a lui Capi. Se apropiase tiptil de mine și mă mirosea; răsuflarea lui caldă mă mângâia pe față și pe păr.

Ce voia oare?

În aceeași clipă am simțit că se culcă în fân alături de mine și începe să-mi lingă mâna ușor.

Mișcat de această mângâiere, m-am ridicat puțin și l-am sărutat pe botișorul lui rece. Capi a scheunat înăbușit, apoi și-a pus laba în mâna mea și a rămas așa, nemișcat. Am uitat și de oboseală, și de supărare; amărăciunea care mă sugrumase ca o gheară pieri ca prin farmec; nu mai eram singur pe lume: aveam un prieten.“

1. Selectează cuvintele necunoscute întâlnite în text și explică-le cu ajutorul dicționarului.

2. Unde se petrece acțiunea romanului?

3. Numește personajele întâlnite în fragmentul studiat.

4. Ce fel de copilărie avea Remi?

5. Ce v-a pus pe gânduri citind această lectură?
